

Broddbehandling i höstvet

Peder Wærn, Jordbruksverkets Växtskyddscentral i Uppsala

Det fanns inga säkra skillnader mellan Sportak och Topsin vad gäller effekt på utvintringssvampar, men en tendens var att Sportak hade något bättre verkan. Sportak hade bättre effekt på sommarangreppen av stråknäckare än Topsin, men skillnaden i skörd var ej statistiskt säker.

Svaga angrepp av utvintringssvampar 2007

Vintern var relativt snöfattig med sammanhängande snötäcke från mitten av januari till början av mars i området närmast norr om Mälaren. Bara sporadiska förekomster av snömögel rapporterades efter snösmältningen i mars. I en del frodiga fält förorsakade svampen en viss uttunning men skadeverkan blev sannolikt liten då friska plantor i de flesta fall kompenserade för skadan.

Försök med broddbehandling norr om Mälaren

Tre försök utfördes i Sveas område i syfte att jämföra behandling med Sportak och Topsin vid två olika tidpunkter. Två av försöken

(Sörby och Fransåker) placerades i frodiga fält som var tidigt sådda och ett där förfrukten var vete med mycket halmrester kvar i markytan (Fyrisvall). Detta var fjärde året i följd som broddbehandlingsförsök låg i östra Mellansverige. Planen har varierat mellan åren och jämförelse mellan Topsin och Sportak vid två olika tidpunkter har bara legat med ett år tidigare.

Skador av snömögel och trådklubba i frodigt vete

I två av försöken (tabell 11 och 12) fanns inga skador av utvintringssvampar, medan angreppen av såväl snömögel som röd trådklubba var relativt stora i försöket på Sörby i Västmanland (tabell 10). Försöket var placerat i ett extremt frodigt fält. Trådklubba förekom samtidigt som snömögel och det gick inte att särskilja angreppen. Trots relativt starka angrepp, knappt 40 % av beståndet var synbarligen allvarligt skadat i början av april, så repade sig flera plantor och merskorde för broddbehandling blev måttlig. Effekten var något bättre för Sportak än för Topsin, men skillnaden var inte statistiskt säker.

Tabell 10. Broddbehandling. Ett försök på Sörby, Västerås, Svea . L 11-1045. 2007

Behandling	Dos kg, l/ha	Tidpunkt	Kg/ha	Bestånd 0-100, 0403	Stråknäckare index, 0711	Svartpricksjuka bl 2 % angr bladyta 0711
Obehandlat			10210	63	34,1	2,2
Sportak	1,0	7/11	+510	80	8,5	4,7
Topsin	0,3	7/11	+400	73	11,6	3,2
Sportak	1,0	7/12	+330	78	10,7	3,4
Topsin	0,3	7/12	+270	69	13,8	4,5
LSD			ns			
CV %			2,4			
PROB			0,1212			

Tabell 11. Broddbehandling. Ett försök på Fyrisvall, Storsvreta, Svea . L 11-1045. 2007

Behandling	Dos kg, l/ha	Tidpunkt	Kg/ha	Bestånd 0-100, 0403	Stråknäckare index, 0713	Bladfläcksjuka bl 2 % angr bladyta 0713
Obehandlat			7620	100	7,5	11,6
Sportak	1,0	8/11	+300	100	0	8,7
Topsin	0,3	8/11	+40	100	6,3	13,3
Sportak	1,0	28/11	+570	100	0	7,8
Topsin	0,3	28/11	+420	100	1,3	13,9
LSD		ns				
CV %		4,7				
PROB		0,5198				

Tabell 12. Broddbehandling. Ett försök på Fransåker, Märsta , Svea . L 11-1045. 2007

Behandling	Dos kg, l/ha	Tidpunkt	Kg/ha	Bestånd 0-100, 0403	Stråknäckare index, 0711	Svartpr.sjuka bl 2 % angr bladyta 0711
Obehandlat			7650	100	8,8	28
Sportak	1,0	9/11	-40	100	0	25
Topsin	0,3	9/11	+100	100	8,1	28
Sportak	1,0	27/11	-100	100	1,3	28
Topsin	0,3	27/11	-5	100	3,1	30
LSD		ns				
CV %		3,1				
PROB		0,839				

Höstbehandling gav effekt på sommarangrepp av stråknäckare

Den sommargradering av stråknäckarangreppen som gjordes i mitten av juli visar på tydliga effekter av broddbehandlingen, i varje fall i Sörbyförsöket. Det fanns också en tendens i alla försök att Sportak hade bättre effekt än Topsin oavsett behandlingstillfälle. Den tidigaste behandlingen av Sportak hade också bättre verkan än den senare. Det är välkänt att broddbehandling på hösten, förutom effekt på utvintringsskador av stråknäckare, även har verkan på stråangrepp (eller sommarangrepp) av stråknäckare. Effekten av Sportak var dock oväntat stor i försöken, mellan 70 och 100 %.

Erfarenheter från äldre bekämpningsförsök på våren är att tidiga behandlingar (DC 20-23) av stråknäckare med Sportak har bättre verkan än Topsin, medan Topsin är bäst vid sena behandlingar (DC 30-32).

Viss effekt av Sportak på vetets bladfläcksjuka

Sportakbehandlingens effekt på de övervintande angreppen av svartpricksjuka var anmärkningsvärd och behandlade rutor var klart grönnare än övriga rutor på våren efter snösmältningen i försöken på Fyrisvall och Fransåker. Någon gradering gjordes inte, men det syntes tydligt att de äldre bladen var i stort sett fria från septoriafläckar efter Sportakbehandling. Denna verkan kvarstod inte och vid sommargraderingen syntes inga skillnader i angrepp.

I försöket på Fyrisvall (tabell 11) där angrepp av vetets bladfläcksjuka dominerade under sommaren fanns dock en tydlig tendens till att höstens Sportakbekämpning haft verkan på bladfläcksjukan. Effekten på bladfläcksjuka och stråknäckare kan sammantaget vara orsaken till den något högre merkorörden för Sportak jämfört med Topsin. Den är dock inte statistiskt säker.